

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ КУРСУ
ПОЛІТОЛОГІЇ”
(для магістрів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2013

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовлено професором кафедри політології *В. О. Храмовим*

Затверджено на засіданні кафедри політології (протокол № 1 від 07.09.07)

Перезатверджено на засіданні кафедри політології
(протокол № 6 від 23.03.10)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Храмов В. О. Навчальна програма дисципліни “Методика викладання курсу політології” (для магістрів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2013. – 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Методика викладання курсу політології”, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

Методика викладання курсу політології у вищій школі ґрунтується на класичних та інноваційних підходах до навчально-пізнавальної діяльності студента і постійно вдосконалюється під впливом наукових досягнень в політології, педагогіці, політичних та соціально-економічних змін в Україні та світі. На початку ХХІ століття методика викладання курсу політології у вищій школі дає змогу не тільки поглибити та інтенсифікувати процес пізнання політичних явищ, а й наповнити його актуальним гуманістичним змістом.

Мета дисципліни – сприяти підвищенню творчої активності студентів на всіх етапах реалізації модульної навчальної програми методики викладання курсу політології, допомогти розвитку їх професійно значущих особистих дидактичних здібностей та вмінь, а також освоєнню технологій навчального процесу.

Основними завданнями методики викладання курсу політології є формування вмінь і навичок самостійної роботи, підготовки та проведення лекційних і семінарських занять із студентами, удосконалення їх пізнавальних умінь, мовлення, комунікабельності, творчої особистості майбутнього фахівця.

Тематичний план дисципліни “Методика викладання курсу політології” орієнтований не тільки на теоретичну підготовку майбутніх політологів-викладачів вищої школи, а й на розвиток їх методичної майстерності, творчого потенціалу, формування практичної готовності до професійної участі у вузівському навчальному процесі.

Опанувавши навчальну програму, *студент повинен:*

- *знати* основний зміст усіх тем, поняття методики, цілі, принципи, методи викладання курсу політології, форми і види навчального процесу;
- *вміти*, спираючись на знання термінів та основних положень методики викладання курсу політології, самостійно здійснювати розробку текстів окремих лекцій та підготовку матеріалів і робочих планів семінарів з метою виконання конкретних завдань з тієї чи іншої теми та модуля.

Вивчення студентом методики викладання курсу політології завершується *заліком*. До заліку кожний студент повинен підготувати план-конспект лекції або розробити робочий план семінару за однією із запропонованих викладачем тем.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ПОЛІТОЛОГІЇ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
Змістовий модуль I. Методика викладання курсу політології: предмет, методи, функції, засоби	
1	Предмет методики викладання політології
2	Політологія як навчально-пізнавальний процес: цілі, функції, форми і засоби викладання
3	Навчально-політологічний процес: методи навчання
4	Навчально-політологічний процес: профіль закладу
5	Політологія: педагогічні засоби навчання
Змістовий модуль II. Методика викладання курсу політології: лекції, семінари, контроль, самостійна робота	
6	Навчально-політологічний процес: методика підготовки і читання лекцій
7	Семінарські заняття із політології: методика їх підготовки і проведення
8	Організація контролю політологічних знань: форми та особливості їх застосування
9	Навчально-політологічний процес: організація самостійної роботи студентів
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни
“МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ПОЛІТОЛОГІЇ”

Змістовий модуль I. Методика викладання курсу політології: предмет, методи, функції, засоби

Тема 1. Предмет методики викладання політології

Наукові засади методики викладання політології. Методологія як наука. Методологічні категорії, які забезпечують впровадження інноваційних технологій в методику викладання політології: дидактичні ідеї, дидактичні концепції, дидактичні категорії.

Філософія як методологічна основа методики. Використання філософських методів наукового пізнання при дослідженні явищ і процесів політичного світу. Логічні засади методики. Забезпечення цілісності, системності й логічної послідовності викладання політології. Дотримання вимог (законів) логіки у викладанні.

Науково-педагогічні основи методики. Основні принципи дидактики, відповідно до яких здійснюється викладання політології. Психолого-педагогічні основи методики: урахування специфіки психології студентської молоді, психологічних особливостей сприйняття і засвоєння науково-політичних знань, спілкування викладача з аудиторією.

Методологія та методична система політологічної освіти. Предмет методики викладання політології. Методика викладання політології як наука про цілі, принципи, форми, методи і засоби викладання науково-політичних знань. Класифікація методики викладання науково-політичних дисциплін. Загальна, особлива і часткова методика. Значення методики для підвищення науково-педагогічного рівня викладання політології.

Науково-педагогічна література із загальних питань та окремих проблем методики викладання політології.

Література [5; 6; 9; 11; 14; 15]

Тема 2. Політологія як навчально-пізнавальний процес: цілі, функції, форми і засоби викладання

Визначення сутності навчально-пізнавального процесу у вищій школі, дидактична характеристика його типів (пояснювально-ілюстративний, проблемний, програмований, модульний) та змісту структурних компонентів: цільового, стимуляційно-мотиваційного, контрольного-регулятивного, оціночно-результативного.

Цілі навчання у навчально-пізнавальному як навчально-політологічному процесі та шляхи їх реалізації. Поняття “цілі навчання”. Цілі навчання як основний чинник у навчально-політологічному процесі і головний критерій його результатів. Основні цілі викладання політології: набуття студентами глибоких і міцних знань із науково-політичних наук; вироблення у студентів навичок застосування набутих політологічних знань для вирішення політичних проблем; оволодіння студентами політології як методології та методики наукового пізнання політичних явищ і процесів.

Функції, форми і засоби навчання. Функції навчання: пізнавальна, навчальна, установча (методична), контролююча, виховна.

Форми навчання в системі керованого навчального процесу: аудиторні (лекції, семінарські заняття, консультації, заліки, іспити) і позааудиторні (робота з науковою книгою, написання рефератів, курсових і дипломних робіт, участь у роботі теоретичних конференцій, студентських наукових гуртків і проблемних груп, екскурсії тощо).

Засоби навчання: навчальна, наукова і методична література; фактичний матеріал; засоби унаочнення і технічні засоби навчання; публіцистика, твори художньої літератури і мистецтва.

Реалізація функцій навчально-політологічного процесу як культурно-цивілізаційного феномену: форми і засоби навчання. Проблема їх вибору та оптимального поєднання. Розробка методичних заходів із вивчення теми курсу політології з розподілом інформаційного матеріалу за формами навчально-політологічного процесу з використанням сучасного комплексу дидактичних засобів.

Література [8; 11; 14–16]

Тема 3. Навчально-політологічний процес: методи навчання

Поняття методу навчання. Класифікація методів навчання: за джерелами отримання знань (словесні, наочні, практичні); за логічними шляхами засвоєння знань (аналітичний, синтетичний, індуктивний, дедуктивний, метод аналогії); за характером і рівнем пізнавальної діяльності студентів (пояснювально-ілюстративний, проблемний, частково-пошуковий, дослідний).

Проблемне навчання та особливості його прояву на заняттях із політології. Необхідність інтенсифікації навчального процесу, впровадження активних методів навчання в умовах глобалізації та інтернаціоналізації розвитку світу. Об'єктивна потреба впровадження проблемного методу навчання. Відмінності між продуктивними і репродуктивними методами навчання.

Основні поняття проблемного навчання. Навчальна проблема і проблемна ситуація. Особливості застосування методів проблемного навчання у навчальному процесі з політології. Способи створення проблемних ситуацій. Модульно-рейтингова система навчання та її застосування у навчальному процесі з політології.

Література [8; 9; 11; 13–15]

Тема 4. Навчально-політологічний процес: профіль закладу

Значення зв'язку викладання політології із профілем вищого навчального закладу. Необхідність урахування профілю закладу (факультету, інституту) у викладанні політології. Методологічні, педаго-

гічні та психологічні засади зв'язку політології із профілем закладу (факультету, інституту).

Основні напрямки та умови реалізації зв'язку викладання політології з профілем закладу (факультету, інституту). Особливості викладання соціально-політичних дисциплін у вищих навчальних закладах різного профілю — університетах, гуманітарних, природничо-наукових, технічних, сільськогосподарських тощо. Методична робота кафедр політології із забезпечення зв'язку викладання з профілем підготовки спеціалістів. Урахування профілю закладу при розробці навчальних програм, текстів лекцій, планів семінарських занять, навчальних посібників тощо. Урахування профілю закладу у науково-дослідній роботі викладачів і студентів. Особливості урахування профілю закладу при викладанні на заочній формі навчання.

Література [9; 13; 15; 18; 22]

Тема 5. Політологія: педагогічні засоби навчання

Навчальна, наукова і методична література із політології. Характеристика навчальної літератури як джерела інформації. Визначальна роль навчальної програми у викладанні. Зміст, структура і методичні функції навчальної програми та основні вимоги до її розробки. Підручники і навчальні посібники. Анотація вітчизняної та зарубіжної навчальної літератури з політології. Наукова література як джерело навчальної інформації: узагальнюючі праці, монографічні дослідження, статті у журналах і наукових збірниках. Основні вітчизняні і зарубіжні періодичні видання з політології, соціології і філософії. Довідкові видання (словники, енциклопедії, довідники, бібліографічні покажчики) та їх функціональне призначення. Навчально-методична література (навчальні програми, плани семінарських занять, методичні розробки, збірники завдань і вправ тощо) та її функціональне призначення.

Фактичний матеріал у викладанні політології. Основне функціональне призначення фактичного матеріалу у навчальному процесі в реалізації цілей навчання. Поєднання історичного і логічного підходів у викладанні. Статистичний матеріал у системі джерел навчальної інформації. Класифікація статистичного матеріалу: міжнародний, зарубіжний, національний, місцевий. Основні зарубіжні та українські статистичні видання. Принципи використання у навчальному процесі фактичного матеріалу: критичний підхід до оцінки фактичного матеріалу, урахування конкретно-історичних умов; поєднання від-

носних показників з абсолютними величинами; вибір типових і перевірених фактів.

Засоби унаочнення і технічні засоби навчання у викладанні політології. Засоби унаочнення і технічні засоби навчання як чинники підвищення ефективності навчального процесу. Поняття наочності у викладанні. Психологічно-педагогічні основи використання засобів унаочнення. Класифікація засобів унаочнення: за характером матеріалу, що подається (натуральні, зображувані, умовно-схематичні); за способом зображення (образні, умовно-схематичні); за змістом (понятійні, ілюстративні); за тривалістю практики використання (традиційні, сучасні). Зовнішня і внутрішня наочність.

Місце і роль технічних засобів у навчальному процесі. Основні види технічних засобів навчання: навчальні кінофільми, діапроекція, епіпроекція, звукозаписи, відеозаписи, навчальні і контролюючі машини, комп'ютерна техніка. Основні вимоги до використання засобів світлової проекції. Загальні вимоги до використання засобів унаочнення і технічних засобів навчання. Комплексне використання технічних засобів навчання у спеціалізованих аудиторіях.

Публіцистика, твори художньої літератури і мистецтва у викладанні політології. Публіцистика в системі засобів навчання. Види творів політичної публіцистики: статті-репортажі, проблемні і науково-популярні статті, документальні нариси. Художня література і мистецтво в системі засобів навчання. Засоби і прийоми використання творів та образів літератури і мистецтва у навчальному процесі: посилення на твір, нагадування образу, цитування, демонстрація, коментування.

Література [8; 9; 11–14]

Змістовий модуль II. Методика викладання курсу політології: лекції, семінари, контроль, самостійна робота

Тема 6. Навчально-політологічний процес: методика підготовки і читання лекцій

Лекція — провідна форма навчально-політологічного процесу. Виникнення лекційного викладання та основні етапи його розвитку. Переваги і недоліки лекції. Основні функції навчальної лекції із політології: освітня, мотиваційна і виховна. Основні вимоги до вузівської лекції із політології.

Методика підготовки лекції. Основні етапи процесу підготовки лекції: визначення теми, мети і складання плану лекції; збирання,

вивчення і відбір матеріалу; складання робочих записів. Тема лекції — складова політології як навчальної дисципліни. Визначення кола питань для розгляду на лекції та складання її плану. Структура лекції: вступ, основна частина, висновки та основні вимоги до її компонентів. Співвідношення змісту лекції з навчальною програмою і підручником. Написання тексту лекції. Значення робочих записів викладача, їх види і методика складання при підготовці до лекції.

Методика читання навчальної лекції. Формулювання теми, питань плану, мети і головної ідеї лекції. Повідомлення списку рекомендованої літератури. Дотримання логічної послідовності у викладі матеріалу, розкритті змісту питань основної частини лекції. Формулювання визначень. Аргументованість викладу матеріалу. Активізація пізнавальної діяльності студентів. Використання проблемних методів, засобів унаочнення і технічних засобів навчання. Закінчення лекції.

Викладач як суб'єкт лекції. Основні вимоги до мови лектора. Емоційність викладу матеріалу; встановлення контакту і зворотного зв'язку з аудиторією. Темп читання та обсяг навчальної лекції.

Особливості методики читання окремих видів лекцій із політології. Види навчальних лекцій із політології: вступна, установча, систематична (нормативна), оглядова, підсумкова. Особливості їх читання. Особливості методики читання лекцій студентам заочної форми навчання. Контроль за якістю лекцій як важлива складова навчально-методичної роботи кафедри. Форми контролю за якістю лекцій. Основні положення рецензії на навчальну лекцію.

Література [6; 8; 11–13; 20]

Тема 7. Семінарські заняття із політології: методика їх підготовки і проведення

Семінар як основна форма навчально-політологічного процесу. Функції семінарського заняття: освітня, контролююча, виховна. Освітні та виховні завдання, які розв'язуються за допомогою семінарських занять. Особливості семінару як форми навчання, його переваги і недоліки. Співвідношення між лекціями і семінарами.

Різноманітність форм семінарських занять із політології. Основні форми семінарів, їх переваги і недоліки. Необхідність упровадження активних форм семінарських занять, наприклад, ділової гри. Методичне й організаційне забезпечення ділової гри. Особливості проведення семінарів за модульно-рейтинговою системою.

Методика підготовки до семінарського заняття. Основні етапи процесу підготовки викладача до семінару: визначення мети занят-

тя, збирання і вивчення матеріалу, складання методичної розробки. Методика складання плану семінарського заняття та основні вимоги до нього. Елементи структури семінару: вступ, обговорення питань, висновки, основні вимоги до них. Зміст і структура методичної розробки до семінарського заняття. Методика проведення семінару. Початок семінарського заняття. Вступне слово викладача. Методика опитування студентів на семінарі. Прийоми активізації пізнавальної діяльності студентів на семінарі. Значення дискусій, які виникають на семінарському занятті та роль викладача у їх проведенні. Заключне слово викладача. Облік і оцінка знань студентів, їх значення.

Завдання студентам по підготовці до наступного семінару. Загальні та індивідуальні завдання. Оптимальність обсягу літератури, яка рекомендується студентам до семінару.

Література [5; 6; 11; 14; 15]

Тема 8. Організація контролю політологічних знань: форми та особливості їх застосування

Система контролю знань студентів у вищих навчальних закладах. Поточний і підсумковий контроль, його функції. Форми поточного контролю: індивідуальна співбесіда, колоквиум, контрольна робота. Організація поточного контролю у формі усного опитування на семінарських і практичних заняттях, у формі виконання письмових робіт (контрольних, рефератів); у формі тестування (допоміжний засіб визначення рівня засвоєння студентами теоретичних положень, основних політичних понять і категорій, конкретних методів і прийомів вирішення політологічних завдань, методики прийняття політичних рішень тощо). Методика виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання. Проведення семестрових атестацій і визначення рейтингу успішності кожного студента денної і вечірньої форм навчання з комплексу фахових дисциплін. Організація підсумкового контролю знань. Форми підсумкового контролю — семестровий контроль і державна атестація.

Залік як форма семестрового контролю. Особливості проведення письмового та усного заліків з політології; застосування диференційованого заліку (з оцінкою). Іспит — навчальна, контролююча і виховна функції; форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичних положень і практичного матеріалу програми навчальної дисципліни. Методика підготовки викладача до іспиту. Складання переліку питань до іспиту та екзаменаційних білетів. Проведення передекзменаційних консультацій. Методика опитування студентів на

іспиті. Дидактичні принципи, на яких ґрунтується перевірка та оцінювання знань. Основні вимоги до проведення іспитів в усній і письмовій формах з політології. Правила використання студентом допоміжних засобів під час екзамену — калькуляторів, комп'ютерів, довідників, законодавчо-нормативних документів, програми вивчення дисципліни. Особливості методики підготовки і проведення державного іспиту.

Залік як форма підсумкового контролю знань студентів. Методика підготовки викладача до заліку. Складання переліку питань. Організація відпрацювання студентами пропущених занять. Зарахування заліку за результатами роботи протягом семестру.

Методика проведення заліку. Оформлення результатів заліків та іспитів — заповнення відомості, залікової книжки. Курсова робота як форма перевірки виконання студентами практичних робіт і засвоєння теоретичного матеріалу з профільних дисциплін; вимоги до оформлення курсової роботи; рецензування курсових робіт. Випускна (дипломна) робота як форма перевірки отримання студентом системи знань, необхідних для присвоєння йому відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня з обраної спеціальності; вимоги до оформлення випускної роботи.

Література [5; 6; 8; 15; 17]

Тема 9. Навчально-політологічний процес: організація самостійної роботи студентів

Навчально-політологічний процес: місце, значення і форми самостійної роботи студентів. Організація самостійної роботи студентів як одна з найважливіших складових системи навчально-політологічного процесу. Підвищення ролі самостійної роботи студентів. Форми і види самостійної роботи студентів. Навчальна самостійна робота та її види. Лекція як об'єкт самостійної роботи. Підготовка до семінарських занять. Вивчення навчальної і наукової літератури. Формування у студентів навичок самостійної роботи з книгою. Науково-дослідна самостійна робота студентів та її види: участь у роботі теоретичних конференцій, наукових гуртків і проблемних груп, написання рефератів, конкурсних, курсових і дипломних робіт. Методика написання дипломної роботи з політології. Цілі дипломної роботи. Основні компоненти структури дипломної роботи: вступ, головна частина, висновки, список використаної літератури та вимоги до них. Оформлення дипломної роботи. Організація написання та порядок захисту дипломної роботи.

Література [5; 8; 11; 15; 17; 19]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Методологія методичної системи викладання політології.
2. Сучасні методологічні закономірності дидактики.
3. Концепції центральних проблем політології.
4. Проблеми методології викладання політології.
5. Основні дидактичні концепції.
6. Дидактичні основи сучасної вищої освіти.
7. Дидактичний аспект навчально-пізнавальної діяльності у вищій школі.
8. Педагогічна технологія навчального процесу у вузі.
9. Облік результатів підготовки спеціаліста у вищій школі.
10. Вузівське пояснювально-ілюстративне навчання.
11. Методика проблемного навчання у вузі.
12. Модульне навчання у вищій школі.
13. Структура вузівського навчального процесу.
14. Загальні дидактичні закономірності та принципи викладання.
15. Об'єктивні та суб'єктивні аспекти інтенсифікації вузівського процесу навчання.
16. Гуманістична спрямованість методики викладання.
17. Професійно-методична компетентність викладача.
18. Педагогічні здібності викладача.
19. Педагогічна техніка викладача.
20. Педагогічна ситуація у викладацькій діяльності.
21. Самовдосконалення викладача вузу.
22. Лекція — основна форма організації навчання у вузі.
23. Семінар у системі вузівських форм навчання.
24. Консультація, залік, іспит у навчальному процесі вузу.
25. Тезаурус дидактичних методів і засобів.
26. Методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності у вузі.
27. Методи стимулювання і мотивації вузівського учіння.
28. Внутрішня педагогічна техніка викладача.
29. Зовнішня педагогічна техніка викладача.
30. Мовлення — показник загальної культури особистості викладача.
31. Умови ефективності, шляхи вдосконалення професійного мовлення викладача.
32. Педагогічне спілкування у вузі: сутність, основні чинники ефективності.
33. Професійно-педагогічний стиль спілкування викладача,

34. Управлінський стиль спілкування викладача.
35. Дидактичний стиль спілкування викладача.
36. Методичні підходи до змісту та характеру викладання політології.
37. Формування понятійного апарату викладання політології.
38. Система відбору та обробки інформації для викладання політології.
39. Організація методичної роботи викладача політології.
40. Сучасна методика проведення семінарських і практичних занять з політології.
41. Форми організації контролю знань і особливості їх застосування для викладання політології.
42. Порівняльний аналіз навчальних програм з курсу політології. Узагальнення досвіду.
43. Спецкурс “Влада в політиці”: методичне рішення.
44. Персоніфікація політологічних знань: наукові школи та течії.
45. Інтегративна модель навчального курсу з політології: варіант рішення.
46. Структура модульної організації навчального курсу з політології.
47. Авторський курс політології: методика викладання.
48. Практикуми з проблем політології з врахуванням специфіки студентів.
49. Планування та організація самостійної роботи студентів.
50. Роль навчально-методичного кабінету з політології в організації самостійної роботи студентів.
51. Система контролю знань студентів у вищій школі.
52. Методика підготовки і читання лекцій з політології.
53. Педагогічні засоби навчання.
54. Викладання політології: цілі, принципи, функції.
55. Викладання політології: форми і засоби навчання.
56. Викладання політології: урахування профілю підготовки спеціалістів.
57. Методи викладання політології.
58. Модульно-рейтингова система навчання: методичний погляд.
59. Антропологічний підхід в курсі політології.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Природа та сутність політологічної освіти.
2. Політологічна освіта як специфічна форма онтологічного розвитку людини.

3. Сучасні дидактичні концепції, теорії методики викладання.
4. Дидактична концепція Д. Дьюї.
5. “Я-концепція” К. Роджерса у сучасному вузівському навчанні.
6. Теорія самоактуалізації А. Маслоу.
7. Особливості методики навчання у вузах США.
8. Основні аспекти методики викладання у вузах країн Східної, Центральної та Західної Європи.
9. Основні етапи навчально-пізнавальної діяльності у вищій школі.
10. Організація, методика проведення заліків, іспитів у вузі.
11. Рівні опанування дидактикою вищої школи.
12. Пояснювально-ілюстративне навчання у вузі: зміст, методика проведення.
13. Методи, прийоми ефективного вузівського проблемного викладання політології.
14. Інноваційні методики модульного політологічного навчання у вищій школі.
15. Організація, методика бально-рейтингової системи навчання.
16. Загальна характеристика основних компонентів вузівського навчального процесу.
17. Загальні дидактичні закономірності викладання.
18. Основні принципи викладання.
19. Умови та шляхи інтенсифікації вузівського навчання.
20. Демократизм, гуманізм у системі методів навчання у вузі.
21. Структура професійно-методичної компетентності викладача.
22. Методика формування педагогічних здібностей викладача.
23. Шляхи ефективного формування педагогічної техніки викладача.
24. Методика подолання педагогічних ситуацій у викладацькій діяльності.
25. Організація, методика самовдосконалення викладача вузу.
26. Сутність, структура, типи навчальних лекцій.
27. Методика відбору інформації для навчальної лекції.
28. Проблемна лекція: специфіка, методика проведення.
29. Організація, методика підготовки та проведення лекції-діалогу.
30. Семінар у системі форм вузівського навчального процесу.
31. Семінар у формі усних виступів та обговорення питань.
32. Організація, методика підготовки та проведення семінару-диспуту.
33. Специфіка, методика проведення семінару — теоретичної конференції.
34. Семінар у системі модульного навчання.
35. Семінар у системі бально-рейтингового навчання.
36. Методи та засоби навчання у вищій школі. Словесні методи навчання.
37. Методи навчання за рівнем інтенсивності пізнавальної діяльності.
38. Методика навчання за логікою передавання і сприймання навчальної інформації.
39. Методика стимулювання інтересу до навчання.
40. Методика стимулювання обов'язку й відповідальності у навчанні.
41. Бінарна методика навчання.
42. Методика контролю і самоконтролю у навчанні.
43. Основи методики формування у викладача техніки володіння своїм тілом.
44. Методика формування внутрішньої педагогічної техніки викладача.
45. Зовнішня педагогічна техніка викладача як засіб ефективного навчання.
46. Функції мовлення викладача.
47. Методика формування професійного мовлення викладача.
48. Умови ефективності діалогічного спілкування у процесі навчання.
49. Індивідуальний стиль спілкування викладача.
50. Методика навчальної діагностики.
51. Форми контролю навчання та критерії оцінювання успішності.
52. Організація, методика керівництва науково-пошуковою роботою студентів-політологів.
53. Професійно-методична компетентність викладача політології.
54. Умови ефективної праці викладача політології.
55. Організація та методика викладання політології.
56. Об'єктивні та суб'єктивні аспекти інтенсифікації вузівського процесу викладання спеціальних дисциплін.
57. Система відбору та обробки інформації як основа викладання політології.
58. Професійно-методична компетентність викладача з політології.
59. Методична система викладання політології.
60. Дидактичні ідеї, які забезпечують упровадження інноваційних технологій навчання.
61. Методологія дидактики вищої школи: історія і сучасність.
62. Спеціальна методика викладання лекцій з політології.
63. Методологічне значення лекцій.
64. Значення навчальної програми в розробці лекційного курсу.

65. Основні способи викладання політології.
66. Елементи педагогічного впливу під час читання лекції.
67. Заключна частина лекції: загальні вимоги.
68. Лекція — бесіда та її ефективність.
69. Вступ до лекції, структура та зміст.
70. Практичне заняття з політології, види та головні цілі.
71. Методика підготовки лекції.
72. Методика викладання політології: антропологічний підхід.
73. Методика викладання політології: політико-культурний підхід.
74. Форми поточного контролю для студентів (слухачів)-заочників.
75. Методика викладання політології для студентів: форми роботи.
76. Концептуальний підхід до розробки курсу політології.
77. Проблема змісту політології.
78. Понятійно-категоріальний апарат в курсі політології.
79. Проблеми викладання політології: універсальні парадигми.
80. Інновації в політологічній освіті: національні особливості і традиції історичного розвитку.
81. Правила проведення тестування.
82. Гуманістична модель сучасної політологічної освіти у вузі.
83. Політологічна освіта в період трансформації і глобалізації.
84. План-конспект лекції із політології: методика розробки.
85. Інноваційні дії викладача політології: умови та виклики часу.
86. Історичні знання у сучасній політологічній освіті.
87. Наукові засади методики викладання політології.
88. Організація самостійної підготовки студентів.
89. Методика підготовки і проведення іспиту.
90. Культура мовлення викладача.
91. Окремі види лекцій: методика читання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Конституція України* (із змін, і доп.). — К., 2006.
2. *Антологія* мировой политической мысли: В 5 т. — М., 1997.
3. *Аксьонова О. В.* Методика викладання економіки: Навч. посіб. — К., 1998.
4. *Бабич Н. Д.* Основи культури мовлення. — Л., 1990.
5. *Болюбаш Я. Я.* Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. — К., 1997.
6. *Закон України* “Про вищу освіту” від 12 січня 2002 р. № 2984-III.
7. *Категории* политической науки. — М., 2002.

8. *Капсуевич Ч.* Основы общей методики. — М., 1986.
9. *Куревський В. Л.* Система дидактичних умов удосконалення процесу навчання. — К., 1993.
10. *Лобас В. Х.* Методологічні основи викладання гуманітарних і суспільних дисциплін // Соціологічна наука і освіта в Україні: Зб. наук. праць. — К., 2000. — Вип. I.
11. *Мойсєюк В. Є.* Педагогіка. Вид. четверте, доп. — К., 2003.
12. *Наукові праці* МАУП. Вип. 5: Актуальні питання політології. — К., 2003.
13. *Педагогічна майстерність: Підручник* / За ред. І. А. Зязюна. — К., 1997.
14. *Педагогіка.* — Чернівці, 2000.

Додаткова

15. *Положення* про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах // Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту. — К., 1994. — Вип. I.
16. *Політологія: Навч.-метод. комплекс: Підручник.* — 2-ге вид., перероб. та допов. / За ред. проф. Ф. М. Кирилюка. — К.: Центр навч. л-ри, 2005.
17. *Прибутько П. С., Вирівий С. І., Михайленко Р. В.* Політологія.: Посіб. для підготовки до іспитів. — К.: Видавець Поливовод А. В., 2006.
18. *Рудич Ф. М.* Політологія. — К.: Либідь, 2006.
19. *Хашак С. А., Волкова Л. П., Калашникова О. М., Данченко В. Т.* Организация самостоятельной работы студентов // Социально-полит. науки. — М., 1991. — № 4.
20. *Храмов В. О., Кучменко Е. М. та ін.* Політологія. — К.: ІПК, 2007.
21. *Храмов В. О., Мирончук В. Д.* Основи политологии. — К.: МАУП, 2000.
22. *Шевченко Т. И.* Современные дидактические концепции в образовании. — К., 1999.
23. *Шнейдер Ю. Л.* Все начинается с лекции (советы молодому преподавателю) // Вестн. высш. шк. — М., 1987. — № 3.
24. *Штейнгарт Р. З.* О политологии и ее преподавании в вузе // Социально-политические науки. — М., 1991. — № 7.
25. *Шляхтун П. П.* Політологія (теорія та історія політичної науки). — К.: Либідь, 2002.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Методика викладання курсу політології”	4
Зміст дисципліни “Методика викладання курсу політології”	4
Теми контрольних робіт.....	12
Питання для самоконтролю.....	13
Список літератури	16

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *С. Г. Рогузько*
Комп'ютерне верстання *А. П. Нечипорук*

Зам. № ВКЦ-4988

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*

Надруковано в друкарні ДП «Видавничий дім «Персонал»